

FƏSİL 3 - MÖVZU 14

VAXT

Saat Oxumaq

3 Dərs | Clock Basics | Hour & Half Hour | Daily
Schedule

BEYNƏLXALQ STANDARTLAR

PISA: Time management - critical life skill! "Can students read time and organize daily activities?"

Singapore Math: Analog clock understanding develops circular thinking və fraction concepts (1/2 hour, 1/4 hour)!

Montessori: Practical life - vaxt anlayışı self-regulation və independence üçün vacibdir!

OECD 2030: Time awareness = planning, organization, responsibility!

Common Core: Tell time to hour and half-hour in 1st grade.

DƏRS 14.1

SAAT NƏDİR?

Clock Basics - Hour & Minute Hands

Vaxt və Saat

VAXT = günün hansı hissəsindəyik?

SAAT = vaxtı göstərən alət

2 Növ Saat:

1. **ANALOG SAAT** - əqrəblərlə (klassik, dairəvi)
2. **DİGİTAL SAAT** - rəqəmlərlə (elektron)

1-ci Sinifdə Fokus: Analog saat!

(Daha əhəmiyyətli - circular thinking!)

Real Həyat:

- Məktəb vaxtı
- Yemək vaxtı
- Yatma vaxtı
- Oyun vaxtı

Montessori: Vaxt anlayışı = müstəqillik!

ANALOG SAAT - HİSSƏLƏRİ

SAAT ƏQRƏBİ (Hour Hand)

- Qısa və QəLIN əqrəb
- Saatı göstərir (1, 2, 3...12)

- Yavaş hərəkət edir
- Rəng: Mavi

DƏQİQƏ ƏQRƏBİ (Minute Hand)

- Uzun və İNCƏ əqrəb
- Dəqiqəni göstərir (0-60)
- Tez hərəkət edir
- Rəng: Yaşıl

YADDAŞDA SAXLA:

QISA = SAAT (Short = Hour)

UZUN = DƏQİQƏ (Long = Minute)

Saat Rəqəmləri (1-12)

SAAT DƏVRIYƏ: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Mövqelər:

- 12 - Yuxarıda (TOP)

- 3 - Sağda (RIGHT)
- 6 - Aşağıda (BOTTOM)
- 9 - Solda (LEFT)

12-dən Sonra:

12 → 1 → 2 → 3... → 12 (təkrar!)

Dairəvi hərəkət!

Singapore Math: Circular pattern =
foundation for angles!

FƏALİYYƏT 1: Öz Saatını Düzəlt!

Montessori DIY Clock:

Materiallar:

- Böyük kağız dairə (paper plate)
- 2 əqrəb (strips - qısa və uzun)
- Brad/pin (əqrəbləri bağlamaq üçün)
- Marker

Addımlar:

1. Dairə kəs (və ya paper plate işlət)
2. 12, 3, 6, 9 yaz (düzgün yerdə!)
3. Digər rəqəmləri yaz (1,2,4,5,7,8,10,11)
4. Qısa əqrəb (mavi) və uzun əqrəb (yaşıl) düzəlt
5. Ortasına pin ilə bağla - dönə bilməli!

Praktika:

- Müəllim deyir: "3 saat göstər!"
- Uşaq əqrəbləri düzəldir
- Yoxla: düzdür?

Oyun: "Simon Says - Show Me 5 o'clock!"

Hands-on learning = best understanding!

DƏRS 14.2**SAAT OXUMAQ**

Hour & Half Hour

TAM SAAT (O'Clock)

O'CLOCK = tam saat, dəqiq saat

NƏ ZAMAN TAM SAAT?

- Dəqiqə əqrəbi 12-dədir (yuxarıda)
- Saat əqrəbi rəqəmin üzərindədir

OXUMA:

Saat əqrəbi 3-də → "3 o'clock" → "saat 3"

Saat əqrəbi 7-də → "7 o'clock" → "saat 7"

DİGİTAL:

3:00 = 3 o'clock = saat 3

7:00 = 7 o'clock = saat 7

1-ci Sınıfda Fokus: O'clock əsasdır!

1:00

Saat BİR
1 o'clock

3:00

Saat ÜÇ
3 o'clock

6:00

Saat ALTI
6 o'clock

9:00

Saat DOQQUZ
9 o'clock

12:00

Saat ON İKİ
12 o'clock
(Günorta/Gecəyarı)

YARIM SAAT (Half Past)

HALF PAST = yarım saat keçib

NƏ ZAMAN HALF PAST?

- Dəqiqə əqrəbi 6-dadır (aşağıda)
- Saat əqrəbi iki rəqəm ARASINDADIR
- 30 dəqiqə keçib

OXUMA:

Saat əqrəbi 3 və 4 arası, dəqiqə 6-da

→ "Half past 3" → "3-dən yarım keçib" →

"3:30"

DİGİTAL:

3:30 = half past 3

7:30 = half past 7

NİYƏ "HALF"?

30 dəqiqə = 60 dəqiqənin yarısı!

Fraction connection: $\frac{1}{2}$ hour!

2:30

Half past 2
İki yarım

5:30

Half past 5
Beş yarım

8:30

Half past 8
Səkkiz yarım

11:30

Half past 11
On bir yarım

O'CLOCK vs HALF PAST

O'CLOCK (Tam)

- Dəqiqə əqrəbi: 12-də
- Saat əqrəbi: rəqəmin üzərində
- Digital: X:00
- Nümunə: 3:00

HALF PAST (Yarım)

- Dəqiqə əqrəbi: 6-da
- Saat əqrəbi: aradadır
- Digital: X:30
- Nümunə: 3:30

FƏALİYYƏT 2: Saat Oxuma Praktikasi

LEVEL 1 - O'Clock:

Bu saatlar neçədir?

- Dəqiqə 12-də, saat 2-də → **2:00**
- Dəqiqə 12-də, saat 8-də → **8:00**
- Dəqiqə 12-də, saat 12-də → **12:00**

LEVEL 2 - Half Past:

Bu saatlar neçədir?

- Dəqiqə 6-da, saat 4 və 5 arası → **4:30**
- Dəqiqə 6-da, saat 9 və 10 arası → **9:30**
- Dəqiqə 6-da, saat 1 və 2 arası → **1:30**

LEVEL 3 - Mixed:

Hansı doğrudur?

a) 5:00 və ya 5:30? (dəqiqə 12-də) → **5:00**

b) 7:00 və ya 7:30? (dəqiqə 6-da) → **7:30**

Partner Practice:

- Bir nəfər saatda göstərir
- Digəri oxuyur
- Rol dəyişin!

DƏRS 14.3

GÜNÜN PROGRAMI

Daily Schedule & Sequencing Events

Vaxt və Fəaliyyətlər

GÜNLÜK PROQRAM = hər fəaliyyət öz vaxtında!

GÜNÜN HISSƏLƏRİ:

- **SƏHƏR (Morning):** 6:00 - 12:00
- **GÜNORTA (Afternoon):** 12:00 - 18:00
- **AXŞAM (Evening):** 18:00 - 21:00
- **GECə (Night):** 21:00 - 6:00

ƏSAS FƏALİYYƏTLƏR:

- Oyanmaq, səhər yeməyi
- Məktəb/bağça
- Nahar, oyun
- Axşam yeməyi, ev tapşırığı
- Yatmaq

PISA: Time management = life skill!

SEVİNCİN GÜNLÜK PROQRAMI

7:00

Oyanmaq (Wake up)
Səhər - günə başlamaq!

8:00

Məktəb başlayır (School starts)
Dərsə getmək vaxtı!

12:00

Nahar (Lunch)
Günorta - yemək vaxtı!

3:00

Məktəb bitir (School ends)
Evə qayıtmaq!

4:30

Oyun vaxtı (Play time)
Dostlarla oynamaq!

7:00

Axşam yeməyi (Dinner)
Ailə ilə birlikdə!

8:30

Yatmaq (Bedtime)
Gecə - yuxu vaxtı!

VAXT ARDICIILIĞI (Sequence)

ƏVVƏL və SONRA (Before & After)

- 8:00 ƏVVƏL: 7:00, 6:00, 5:00...
- 8:00 SONRA: 9:00, 10:00, 11:00...
- 3:00-dan əvvəl nahar? → Bəli! (12:00)
- 3:00-dan sonra məktəb? → Xeyr! (3:00 bitir)

Time sequence = chronological thinking!

NƏ QƏDƏR VAXT? (How Long?)

Məktəb: 8:00 başlayır → 12:00 bitir

Nə qədər? **4 saat!** (8→9→10→11→12)

Oyun: 4:00 başladı → 5:00 bitdi

Nə qədər? **1 saat!**

Duration = subtraction concept!

FİNAL FƏALİYYƏT:

Mənim Günlük Programım!

CREATE YOUR SCHEDULE:

Təpşiriq: Öz günlük proqramını yarat!

Addımlar:

1. Kağız və rəngli qələmlər al

2. Əsas fəaliyyətləri yaz:

- Oyanma vaxtı: ?
- Səhər yeməyi: ?
- Məktəb/bağça: ?
- Nahar: ?
- Oyun: ?
- Axşam yeməyi: ?
- Yatma: ?

3. Hər biri üçün kiçik saat çək!

4. Əqrəbləri düzgün qoy!

5. Rənglə!

Bonus:

- Şəkillər əlavə et (səhər yeməyi = çörək şəkli)
- Günün hissəsini yaz (səhər/günorta/axşam)
- Dostunla müqayisə et - fərq var?

Problem Solving:

- Məktəb 8:00 başlayır, sən 7:30 oyanırsan. Neçə vaxt var? (30 dəq = yarım saat!)
- Yemək 12:00-da, nahar fasiləsi 1:00-da bitir. Nə qədər fasilə? (1 saat!)

OECD Time Management: Planning və organization!

ARTI ROBOT - VAXT

AR Clock:

- Kamera ilə real saata bax
- AI analog saati digital-a çevirir
- "Saat 3:30" səslə deyir
- Interactive learning!

Virtual Clock Practice:

- Ekranada analog saat
- AI: "5:00 göstər!"
- Uşaq əqrəbləri drag edir
- Instant feedback

Time Games:

- "What Time Is It?" - AI göstərir, uşaq deyir
- "Show Me" - AI deyir, uşaq göstərir
- "Time Race" - timed challenges!

Schedule Builder:

- AI uşağın proqramını soruşur
- "Nə vaxt oynayırsan?"
- Cavab: "7:00"
- AI vizual schedule yaradır

Real-Time Learning:

- AI real saati göstərir
- "İndi saat 10:30"
- "15 dəqiqədən sonra nə olacaq?" → 10:45!
- Live practice!

Story Problems:

- AI story yaradır:
"Ali 2:00-da parkda idi. 3 saat oynadı. Nə vaxt

evə getdi?"

- Uşaq həll edir: 5:00!
- AI yoxlayır

Daily Reminders:

- AI alarm: "8:00! Məktəb vaxtı!"
- Visual + audio
- Time awareness development

Progress & Badges:

- "Clock Reader" - 50 saat oxudu
- "O'Clock Master" - tam saatlar expert
- "Half Past Hero" - yarım saatlar pro
- "Schedule Star" - proqram yaratdı

MÜƏLLİM/VALİDEYN BƏLƏDÇİSİ

VAXT - HƏYAT BACARICLIĞI!

1. NİYƏ ANALOG SAAT?

Digital asan, amma analog daha vacib!

Niyə?

- Circular thinking develops
- Fraction foundation (1/2 hour, 1/4 hour)

- Number sense (counting by 5s)
- Spatial reasoning
- Historical/cultural literacy

Digital oxumaq 10 dəqiqə öyrənilir, analog aylar!

2. 1-Cİ SİNİF FOKUS:

- O'clock (X:00) - MÜTLƏQ!
- Half past (X:30) - Əsas
- Quarter past/to (optional, bonus)

Dəqiqəli vaxt (3:17) 2-3ci sinifdə!

3. PHYSICAL CLOCKS!

Hər uşağın öz saati olmalı!

DIY clocks əla!

Manipulative = understanding!

4. PROGRESSION:

Həftə 1: Clock parts, numbers, hands

Həftə 2: O'clock practice, mastery

Həftə 3: Half past introduction

Həftə 4: Mixed practice, daily schedule

5. TYPICAL ERRORS:

- Hands qarışdırma (long/short)
- 12 və 6 confusion (half past)
- 12-dən sonra nə? → 1! (təkrar!)
- Half past: saat əqrəbi düzgün yerdə yox

6. TEACHING STRATEGIES:

- Böyük sinif saati (demonstration)
- Individual practice clocks (hands-on)
- Daily clock reading (real-time)
- Schedule activities (practical)
- Games və songs (engagement)

7. REAL-TIME PRACTICE!

Günün bütün dərsləri saatla başlayın:

"İndi saat neçədir? Doğru - 9:00! Riyaziyyat vaxtı!"

Constant exposure = mastery!

8. ASSESSMENT:

- Show me: Saatda 10 vaxt göstər (5 o'clock, 5 half past)
- Tell me: 10 saat oxu (analog)
- Sequence: Events-i sırala (time order)
- Schedule: Daily schedule yarat

- Problems: 3 time story problem

9. DIFFERENTIATION:

- Advanced: Quarter to/past, 5-minute intervals, digital ↔ analog conversion, elapsed time
- Struggling: O'clock only, large clock support, digital first then analog, partner
- ELL: Visual schedule, minimal language, gestures, repetition

10. HOME CONNECTION:

Vaxt evdə hər yerdə!

- Wall clock oxumaq
- "Nə vaxt yatmalıyam?" - 8:30!
- TV program vaxtları
- Toy/practice clocks

Validəynlərdən hədiyyə: Uşağın öz saati!

11. DIGITAL vs ANALOG:

Hər ikisini öyrədin, amma analog first!

Sonra connection:

- 3:00 analog = 3:00 digital
- 5:30 analog = 5:30 digital

12. SONGS & RHYMES:

"Hickory Dickory Dock" - clock song!

"What time is it?" chants

Music = memory!

13. REAL SCHEDULE:

Sınıf schedule yaradın:

- 9:00 - Math
- 10:00 - Reading
- 12:00 - Lunch

Vizual chart + clocks!

14. TIME LANGUAGE:

Vocabulary critical:

- Hour, minute, second
- O'clock, half past
- Before, after, between
- Morning, afternoon, evening, night
- Early, late, on time

15. LONG-TERM:

1st grade time → advanced concepts:

- 2nd: 5-minute intervals, quarter hours
- 3rd: Exact minutes, AM/PM, elapsed time
- 4th: Time calculations, time zones

- 5th-6th: Schedules, calendars, planning

İndi analog foundation = sonra time mastery!

KEY MESSAGE:

Time is everywhere in life!

Understanding time = independence and responsibility!

Start concrete (analog) → build abstract thinking!

VAXT USTASISINIZ!

Artıq saati tanıyırsınız!

O'clock oxuya bilirsiniz!

Half past anlayırsınız!

Günlük proqram qura bilirsiniz!

Siz Time Expert-siniz!

SON MÖVZU: 2D Formalər - Fiqurlar!